
Prof. Dr. Derya Örs; “Hz. Mevlana öğretisi suret içerisinde gizlenmiş olan manayı bulmaktır.”

“Aylık RTÜK Toplantıları” adı altında düzenlenen konferansların otuz altıncısı, 11 Aralık 2013 tarihinde RTÜK Konferans Salonu’nda gerçekleştirildi. Hz. Mevlana’nın ölüm yıldönümünün yaklaşması nedeniyle düzenlenen ve Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Derya Örs’ün konuşmacı olarak katıldığı “Mevlana Öğretisi ve 21. Yüzyılda Mevlana’ya Olan İhtiyaç” konulu Konferansa, RTÜK Başkanı Prof. Dr. Davut Dursun, Başkan Vekili Prof. Dr. Hasan Tahsin Fendođlu ve Üst Kurul Üyesi Nurullah Öztürk ile birim yöneticileri ve Üst Kurul personeli katıldı.

Konferansın açılış konuşmasını yapan Üst Kurul Başkanı Prof. Dr. Davut Dursun, üç seneyi geçen bir zamandır devam eden ve otuz altıncısı düzenlenen toplantıların bazılarının, söz uçar yazı kalır düşüncesinden yola çıkılarak kitap haline getirileceğini ve bu kitapların kütüphanelerdeki yerini alacağını söyledi.

Neyzen Berat Kaplan ve Tamburi Necati Samancı’nın günün konusuna binaen icra ettikleri müzik dinletisinin ardından kürsüye gelen Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu

Başkanı Prof. Dr. Derya Örs konuşmasının başında kendisinin Fars Dili ve Edebiyatı Profesörü olduğunu ve dolayısıyla Hz. Mevlana ve eserlerini yazılmış olduğu dil üzerinden inceleme, okuma, anlama ve değerlendirme şansına sahip olduğunu söyleyerek, Mesnevi dersi okutan beş hocadan biri olduğunu, Mevlana'nın Türkiye'de çok anılan, çok konuşulan, çok sevilen fakat az anlaşılan hatta yanlış anlaşılan büyük değerlerimizden biri olduğunu ifade ederek bu anlamda toplumsal algıda tashih edilmesi gereken pek çok husus olduğunu söyledi.

Zaman zaman Mevlana'nın Mevleviliğinin ve benzeri büyük şahsiyetlerin, modernitenin ve 20. yüzyılın bir takım iktisadi ve ekonomik değerlerinin kurbanı olduğunu söyleyen Prof. Dr. Derya Örs, Hazreti Mevlana ile ilgili toplumsal algıda bize önceden söylenmiş, paketlenmiş ve slogan haline getirilmiş bazı şeylerin olduğunu ancak bunların Mevlana'yı doğru tanımlamadığını belirtti. Prof. Dr. Örs ayrıca, "Ne olursan ol gel" sözünden ve Mevlana'nın yedi öğüdü adı verilen öğütlerden başlayarak, Mesnevi, Divan-ı Kebir ve Fihi Mafih gibi kendi yaşadığı veya yakın yüzyılda yazılmış metinlerde olmayan bir takım sözlerle, 20 ve 21.yüzyılda üretilmiş olan bir takım ilimlerle, bilim dallarıyla donanmış olarak gidip onların içerisinden bir Mevlana çıkarmak, bir algı çıkarmanın karşımıza yanlış tasvirler yanlış boyutlar ortaya koyabileceğini ifade etti. Mevlana'nın kendisini mistik dünyaya bırakmadan evvel o yüzyılda Konya'da tanınmış bir hukuk bilgini ve müftü olduğunu söyleyen Örs, Mevlana'nın aynı zamanda ders veren bir müderris, kalamcı, hadisçi ve tefsirci olduğunu ve İran edebiyatının ve Arap edebiyatının pek çok eserini Kuran-ı Kerim'in yanında hıfzen bildiğini ifade ederek, Hazreti Mevlana'nın bilgisi ile dört dörtlük bir İslam âlimi olduğunu söyledi.

Hazreti Mevlana öğretisinin "Suret içerisinde gizlenmiş olan manayı bulmak." olduğunu belirten Prof. Dr. Derya Örs, sufilerin Allah hakikatini aradığını ve bedene değil ruha hizmet ettiklerini söyleyerek, İslami düşüncenin kabul ettiği mistik anlayışlarda kişinin kendi benliğini yok ettiği takdirde Allah'ın varlığı ile varlık bulabildiğini ve onun içerisinde yok olabildiğini ifade etti.

Tasavvuf adı verilen sistemin hayatımızdan yapacağımız artırımlarla olabileceğini ve bir sufinin Seyr-u Süluk adı verilen yolculuğa başlayabilmesi için dinin zahiri kurallarının tamamını yerine getiriyor olması gerektiğini vurgulayan Örs, daha sonra hayatımızdan yapacağımız artırımlarla fizik ötesi olanla, manası olanla irtibat kurulabileceğini söyledi. Mevlana'nın fakihlerden farklı olarak bunu aşk ile yapmasının tasavvufun aslı olduğunu söyleyerek Mesnevi'nin baştan sona bu aşkı anlattığını ifade eden Örs, "Tasavvuf Allah'a duyulan aşk demektir. Bu anlamda aşk ile hayata bakanlar daha naif, daha zarif bir varlık âlemi tasavvur etmektedirler. Bu yüzdendir ki Mevlevilikte sanat ve zarafet çok önemli yer tutmaktadır." dedi.

Bütün dünyada Hazreti Mevlana'ya doğru bir ilgi ve sevginin alıp başını gittiğini fakat bu sevginin temelinde oryantalistik bir çabanın olduğunu ve İslam'ın kendi içerisinden bir değeri İslam'a karşı alternatif bir yaşam biçimi olarak gösterilmek istendiğini söyleyen Prof. Dr. Derya Örs, birçok ülkede Mevlevilik adı altında, Mevleviliğin sadece görsel öğelerini kullanarak Mevlevi olduğunu iddia eden ve bunları Mevlana öğretisiymiş gibi anlamaya ve anlatmaya çalışan gurupların olduğunu belirterek "Mevlana gibi bir şahsiyeti İslam dairesi içerisinden çekip çıkardığımızda geriye hiçbir şey kalmaz." dedi.

Konuşmasının sonunda “21. Yüzyılın Hazreti Mevlana’ya duyduğu ihtiyaç aslında 21 yüzyılda çeşitli coğrafyalarda İslam adına uygulanan bir takım şiddet hareketlerinin, adı terörle anılan bir takım yanlış İslami anlayış ve tutumların düzeltilmesinde ve tazelenmesinde belki büyük faydası olacak bir yaklaşımdır.” diyen Örs, ancak bu yaklaşımın zaten İslam dininin kendi vasatında bulunan bir yaklaşım olduğunu söyleyerek Mevlana’yı İslam’dan başka her hangi bir yere oturtan hangi görüş, hangi yaklaşım, hangi ifade biçimi varsa bunların yanlış anlatım ve tutum olduğunu ifade etti. Konferans soru cevap bölümünün ardından sona erdi. (11.12.2013)